

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vsa leta 8 g. — k.
" pol leta 4 " — " "
" četrtr " 2 " 20 "

Po pošti:

za vsa leta 10 g. — k.
" pol leta 5 " — " "
" četrtr " 2 " 60 "

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznani:

Za navadno trlistopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " " 2krat,
4 " " " " 3krat,
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 80 kr.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Izv. telegram „Sl. Nar.“

Iz Gorice, 8. septembra.

Ker se slovenski in italijanski poslanci niso pogodili, odpove se grof Koronini deželnega glavarstva, češ da je tako dobil nezaupnico. Denes se zbera poslanci, prepričajo ga v adresi, da niso ti prepripi v dotiki z njegovo osebo, potem prekliča odstop.

Enemu prav, družemu tudi.

/. Bertold Auerbach je eden prvih nemških novelistov. Zdaj ko grmi boj s Francozi, šel je ta lepoznanec tudi blizu vojske in tam blizu Strasburga (lepo tako daleč zadaj, kamor že nobena krogla ne sega) domoljubi in ljubodómi, ter vse kar spiše: kako „mi“ Strasburg oblegamo, kako je vojska grda, „a mi nismo krivi“ prav nič. itd. — pošlje v Avgsburg v „Allgemeine.“ No, in v zadnjič enkrat piše tudi, da se mora Elsas in Lotringen zopet k Nemčiji vreti ter kako v nebovpijoče je, da sti ti provinciji francožili se. Poslušajno tega slavnega moža kako piše, in vi, ki pridigujete pri nas nemško kulturo in nemški jezik, poslušajte tudi, kajti vaš Auerbach piše prav o nas Slovencih. O Elsasui pravi:

„Ako je ljudstvo stotine let odtrgano od domovine, opeša opozicija proti tujemu, posebno če je domovina raztrgana in v sebi oslABLJENA“ (kakor pri nas) — „Vsako gospodarjenje tujstva korumpira narod“, (pri nas pač tudi, izjeme ni). „Kader enkrat ugasne ostro branjenje, nasprotovanje tujemu, potem se odpadstvo od lastnega roda rado ima za osvobodjenje“. (Za istino, vsi naši renegati so žive priče, da ima Auerbach popolnoma prav ter da je mišljenje odpadnikov dobro študiral). „Pravi se potlej, da (narodna) posebnost je samo neumnost, išče se prednosti tujega bitja na dan postaviti. Ostanek spoštovanja samega sebe, ki je še v zadnji zapirici individualnosti, izkuša se sofisticirano (vide Tagblatt) preobrniti in stori, da je podjarmljenje, ki je sicer neznosno, videti kakor neka prosto voljena samodoločba.“

„Elsasijani so si prigovarjali — pravi dalje Auerbach — da vse kar je francosko je bolje, ker je bolj mogočno in zraven tega še bolj imenitno.“ (Postavi samo za Elsasijane Slovence in nemško namesto francosko.) „V dolgem potujčevanju in odstranjevanju od njih lastnega bitja, so Elsasijani tudi na svoji duši škodo trpeli. Marsikaj se je v njih izrodilo, kar bi se v dvojnem pomenu dalo imenovati dvojezičnost. Taka razmera zaleze nazadnje pogubno in pogubljivo v obstanek duše.“

Ali ni to vse lepo? Ali ni to baš tisto, s katerim smo se mi Slovenci branili in se branimo proti germanizaciji, ki se po raznih polepšalnih imenih med nas krade in javno hodi? Nemec ume našo borbo; ko bi pravičen bil, moralo bi v Avstriji že drugačno biti. A to je kletev, da je Nemec le v teoretični politiki pošten in pravičen mož, pa „spoznane resnice“ v dejanji ne vrši nego kader je zanj dobro.

Bramba Pariza.

V kacih šestih ali osmih dnevih utegne pruska armada pred Parizom stati. Francozje bodo glavno

svoje mesto branili in določila se boče tu osoda francoske dežele. Ali se boče moglo držati ali ne, na to vprašanje se različno odgovarja. Nemške novine skoro enoglasno govore, da ne, drugi narobe. O pripravah za brambo se iz Pariza piše 2. sept. v „Pol.“:

„Noč in dan se dela na utrjevanji. V malo dneh bodo ta dela dokončana. Tudi težavni posel, preskrbljenje živeža za en milijon in 800.000 prebivalcev, je že premagan. Poseben odbor je že pred 14 dnevi imel za to skrbeti. Denes se misli, da je za vse pariško prebivalstvo na tri mesece živeža pripravljenega. Ministerstvo je naročilo mesarjem, katerih je v Parizu 1250, naj nakupijo kolikor mogoče blaga. Razen tega pak so nagnali 100.000 volov in 500.000 ovac v mesto in tudi poklaja za to živino preskrbeli. — Vsak pek mora že tako vselej za 15 dni za naprej moke založene imeti. Ministerstvo je nakupilo še posebej v magazine veliko množino moke, sočivja itd. Soli, cukra in kave je 3 mesece dovolj. Vina in žganja za 6 mesecev.

Na trdnjaval je baje 2500 do 3000 kanonov in streliva dovolj. To pa ni gotovo, če je zvedenih ljudi pri tem orožji dovolj, in ti so gotovo najpotrebnejši.“

Nek Hrvat, ki je stalen dopisnik „Zatočnikov“ iz Pariza, piše 31. avgusta torej še pred razglasenjem republike, o Francozih:

„Dobrovoljcev ne manjka, možki so prijeli za orožje, ali videti boče treba, kako se bodo proti sovražniku držali. Denašnji Francozi niso Francozi Dantonovi.“ Ako je res takisto, potem žalostno za deželo. Tudi ta dopisnik potrjuje, da je za živež preskrbljeno za tri mesece ter da brambovci dan na dan prihajajo v mesto, posebno kmetje iz bližnje in daljne okolice, ki vse svoje blago v Pariz seboj pripeljavajo.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

(7. seja. Adresna debata. [Konec.]

Dr. Kosta: V adresi izrekamo svoj program, ki se je tolikrat iz one strani zahteval, program, ki ni nikakor teman, v njem je vse.

Načela našega programa in bistvo je isto, kakor l. 1848. Ne treba nas opominjati na avstrijsko čutje (kakor sta rekla gg. Konrad in Kaltenecker), ker se temu čutju še nikdar nismo izneverili in smo vsigdar razprostirali le avstrijsko zastavo. (Dobro.) Mi želimo mogočno Avstrijo, da se ohrani narodnost vsacega naroda, da pridržimo našo vero, vero naših očetov ter da se vsi Slovenci zedinijo. Razloček med denašnjim programom in l. 1848 bi bile le delegacije, katerih pa mi nismo krivi. Rusicizma nam ne more nihče očitati, bati se je le Pangernizma od Adrije do Balte, kateri ima tudi med nami mnogo privržencev celo v Ljubljani, kjer se nabirajo novci za nemške vojake ne iz domoljubja nego zbog demonstracije. (Dobro, dobro.)

V svojej adresi poudarjamo federalizem in svobodo. Skupne zadeve naj se izvršujejo po delegacijah, kar ni skupnega, naj se prepušča deželnim zborom. Čestnega imena Avstrija ni več, ampak naša država se imenuje sedaj skoro brezimno „oesterreichisch-ungarische Monarchie“. Ravno zadnje volitve so dale dokaz, da ni en narod ne priznava sedanje ustave, ampak te volitve so živi protest narodov proti ustavi.

Kar se tiče konkordata, obžalujemo, da se je postava sklenena ne dve strani, razdrila enostransko.

O šolskih postavah smo že govorili, in da bi se na Dunaji delale za vse dežele, ni mogoče in gotovo tudi ne dobro.

Zagotavlja, da če tudi vlada deželni zbor razpusti, vendar ostanejo naše težnje nepremenjene in priporoča nasprotni stranki pristopiti adresi, — ker bomo potem delali vsi na en cilj in konec. (Dobro.)

Dr. Razlag s znanim čistim simpatičnim organom govori potem blizo tako: Treba je pri nas porazumljenja, pa da-si več let na to delamo, je vendar vse zastoj. Odkar je država razcepljena na dvoje, kažejo se centrifugalne moči, pa na med Slovenci, nego na nasprotni strani, kjer se koketira s Prusijo in njenim cezarizmom. (Dobro, dobro.)

Naš narod ima pravico do živobitja in razvoja, če se nam tudi očita, da smo mali narod. Pa nas je vendar 1 1/2 milijon in se naslanjamo na 16 milijonov sorodnih bratov. Pa razdeljeni smo na kose, srce je sicer zdravo, a udje so bolni, kar je nevarno, treba tedaj vse ojačiti, združiti. In če bi se zedinila Slovenija, bi bili gotovo na boljsem nego sedaj, in to tudi v gmotnem ozirū. Sedaj imamo 5 namestništev z vsem aparatom, potem bi eno zadostilo, tedaj bomo kaj privarvali. Imamo mnogo okrajnih glavarstev. Ko se občine ojačijo, nam tudi glavarstev več ne bo treba, ampak občine prevzemo dotični delokrog. Sedaj imamo 2 nadsodniji v Trstu in Gradcu, potem samo eno v Ljubljani, kar bi bilo gotovo ljubljanskemu mestu na veliko korist. V tej zahtevi, za eno samo nadsodnijo za celo Slovensko bi nas morala podpirati celo nasprotna stranka, če ji je mari korist dežele in mesta. (Dobro, dobro.)

Kar se tiče šole, se nam očita, da nimamo učnih moči in knjig. Pa ravno v zadnjih Novicah so navedeni učitelji zmožni slovenskega jezika, 128 jih je — pozneje sem jih zvedel še 12 — tedaj vkup 140, ki bi gotovo zadostovali za vse naše šole, in če bi se naročilo, bi bile tudi v enem letu vse potrebne knjige gotove.

Mesto graškega vseučilišča naj se napravi vseučilišče v Ljubljani. Pa kakor bi bilo to potrebno, deželi in mestu na korist, govorijo in glasujejo ravno zastopniki ljubljanskega mesta proti vseučilišču v Ljubljani. (Dobro.)

Da je zedinjena Slovenija potrebna, je že iz tega razvidno, ker smo od l. 1866 na meji proti Lahom. Združeni in konsolidirani bomo laglje branili svoja tla, kakor so nekdanj naši brambovci zadržavali francosko vojsko. Braniti je treba Adrijo, da se ne bodo Prusi, Lahi in Mažjari na naših tleh topli za njo. (Dobro.)

Navaja potem Fischhoff-a, da naj se enake dežele združijo, da boče naše cesarstvo monarhična Švica in obžaluje, da nam mož, ki je ravnokar od tam prišel, še ni razložil tamošnjih zadev, ter nas podučil. (Dobro, veselost, Kljunov Cene sramožljivo zakriva obraz.) Avstriji treba zedinjene Slovenije. (Dobro!)

Dr. Kaltenecker skuša kot pravi vitez rešiti ustavo, replicira Zarniku, Kostatu in Razlagu, ter pravi, da je nabiranje za ranjene Nemce le izvor obče človeškega čutja (zakaj pa za Francoze ne nabirati gospodine vitez, he?) ne pa demonstracija in da je bil izrek „deutsch bis zur Adria“ le bolj grozenje, ne pa resnica.

Dr. Bleiweis: Trdi se od nasprotni strani, da so Napoleonove ideje o narodnem principu zbudile misel zedinjene Slovenije. Če bi bilo to res, potem bi morali

Dopisi.

Iz Ljubljane. [Izv. dop.] Med mnogimi šibami, ktere nam privoščita vlada in nemškutarji, so tudi tukajšni vojaki, ktere ljudski humor po ozkih hlačah imenuje „špičkarje“. Ti vojaki o lastnini in imetji nimajo popolnoma jasnih pojmov, zato jih je v trdeji noči videti na Rožniku krompir kopati, pri Tomačevem kaj družega nabirati, ženske napadati in tacihi ljubeznivosti več.

Ker so na Poljanah pretekle dni tudi enako hoteli postopati, so jih fantje napodili in enega prav dobro naklepali. Drugi večer jih pride zopet cela drhal, in je dolgo časa razbijala, ravsajala in mnogo škode vzročila. Ko je prišla potem patrola našega polka, se sprva niso hoteli vdati, ko so pa videli, da se puške bašejo, so se vendar — bilo jih je nad 40 — vdali. — Če se v tej zadevi kmalo kaj ne prenaredi, bo moral vsak sam svoje življenje in imenje braniti. — Sicer velja pregovor „de mortuis nil nisi bene“, ker je pa „Tagblatt“ rajnega Heimana tako hvalil in ga tako rekoč stavil v izgled, ga moramo opomniti, da je še nekaj pozabil, to namreč: da je bil Heiman v zaporu zaradi goljufne krive. — V včerajšnjem listu se je „Tagblatt“ zopet iznebil čudne logike, piše namreč: „die Vorliebe jedoch für das falsche Papiergeld zog ihn (Prelesnik) wieder in seine Heimat“. O Dežman!

Včeraj se je slovesno odgrnil znani kip matere božje na trgu pri sv. Jakobu. Delo prezgodaj umrlega kamnoseka Tomana je prav lepo, kakor tudi železna ograja, manj zadovoljijo pa v Monakovem vlite podobe. Na vsak način je znamenje kinč trgu, saj pa stane tudi 15000 gld. Želeli bi, da bi se enaka darežljivost manifestirala kedaj na Kranjskem in zlasti v Ljubljani pri narodnih namenih.

Iz Maribora. [Izv. dop.] Vprašanje avstrijske ustave prihaja kljub vsemu vojskinemu kriku vedno z nova na dnevni red, in bolj nego kedaj čutimo v naši državi svojo notranjo nerednost in slabost. Pošiljanje poslancev v državni zbor sicer, pri današnjih okoliščinah, ni več dvoumljivo, ali dvoumljivi so nasledki tega zborovanja, ako zopet čeških poslancev v njem ne bode. Nam je vselej bilo in še je, bolj nego kedaj, za obstanek Avstrije in čem bolj mogoče, krepke, neodvisne, samosveste Avstrije, ali v očigled novejšim prikaznim nas čem dalje tem tudi večji strah za njo spreha. To je resnično in nad vso dvombo: brez vkupnega parlamentarnega življenja, brez nekake parlamentarne centralizacije ona ni mogoča. Delegacije nikakor niso pravi parlament, kajti se v njih samo od obeh strani glasuje, nikakor pa ne razgovarja, in edina dinastična zveza, kakoršna je od Karla VI. do l. 1848 in po prenehanju še do zdaj monarhijo vezala, je za bodoče čase preslaba. To so tudi nasprotniki centralizma in absolutizma ministerskega dobro provideli, in so v različnih deželnih zborih, kakor v gališkem, dalmatinskem, kranjskem, goriskem, vorarlberškem, tržaškem, in deloma tudi v inškem in gradškem dobro razumeli. V imenovanih zborih so povzod v državni zbor volili, če ravno pod različnimi protesti in obrambami; v edinem češkem zboru stvar še ni rešena in pa v tirolskem. —

Naj so želje po pravem avstrijskem, občnem, celo državo obsegajočem parlamentu še tako žive; kakor stvari denes stojé, o takem zboru ni zdaj ni misliti. Država naša je v dualizmu do grla pogreznila, in le s časoma se dá morebiti tak parlament zbrati. — Zato mi Slovenci s trepetajočim srcem gledamo na korake naših bratov Čehov. Brez njih je državni zbor ravno tako slab kakor do zdaj, pa brez Nemcev bi delegacije bile še slabše, brez Nemcev Avstrija še bolj nemogoča. — Ako se na Tirolce ozremo, ki so Čehom volitev v državni zbor nasvetovali, in na že dovršene volitve v državni zbor, teda si ne moremo kaj, da ne bi tudi mi češkemu zboru na srce polagali, naj oni danega ustavnega pota ne zapuste, in naj raji na podlagi tega naprej zidajo. Državna dva zbora v monarhiji in samostalnost posameznih dežel in kraljestev je stvar mogoča; takovšen federalizem, kakoršen vlada na Švicarskem in v zedinjenih državah ameriškanih,

samo da z dvema občnima parlamentoma, po naravnih volitvah v nju in pri samostalnosti posameznih držav je tudi pri nas mogoč. Včasih, in to se mnogokrat na svetu zgodi, mora se stara pravica novejši umekniti; sicer pa se vse na kose prekopicne, česar Bog ne daj!

Iz Celja 7. sept. [Izv. dop.] Že večkrat je „Slov. Nar.“ poročal o ubogi pasterki slovenščini v tukajšni gimnaziji, a naj dostavim jaz še to, kak učinek ima to pri dijakih. Vsled silno slabega poduka zaostaja jih večina jako daleč v gramatikalnem znanstvu lastnega jezika, kakor sploh tožijo dijaki. Da, preteko leta, po dve, tri pa še po štiri, da pri večini ni zapaziti nikakega napredka. Pri dijakih pa tega navadno niti ni, da bi se učili zasebno, kar se zamudi v šoli. Vsaj jih mnogo zapusti gimnazijo, ki niso nikakor zmožni, niti pravilno pisati. Takisto preteče dijakom čas gimnazijskih nauk, ta zlati čas, kateri je malo ne pri vseh zadnji čas učiti se materinega jezika. In če pozneje razvidi kdo teh, da niti prav zmožen ni slovenščine, nima veselja nido materinega jezika, še manj pa da bi na znanstvenem polju pomagala kaj svoji domovini. Iz tega izhaja pri naših sinovih pozneje tako medluštvo, tolika mlačnost. To pa niti ne more biti drugače, če imajo dijaki take učitelje, ki saminiso zmožni slovenščine. V prvem tečaju preteklega šolskega leta so imeli, kakor nam tožijo slabega učitelja, a tolažili so se, da dobe vsaj v drugem tečaju boljšega g. Kermavnerja, a — prevarili so se in dobili neizprašanca g. P., ki je, kakor pravijo še dvakrat slabši, nego je bil oni v prvem tečaju, učitelja, ki nikakor ni sposoben za predavanje v slovenščini. Kajti to ne kaže nikako zmožnosti, če denes oporeka in pobija to, kar je oni dan razkladal in trdil. Da, imamo ob enem od mnogo dijakov zagotovila, da se ves drugi tečaj niso ni trohice naučili v šoli. Da bodo ubogi dijaki tudi prihodnje leto imeli lih tega slabega učitelja, za to bo pa že nemškutar g. ravnatelj skrbel.

To jest faktum! — vse! Potlej pa poreče g. Kübeck, da se slovenščina dovolj uči! Slovenščine zmožne profesorje je liberalni absolutizem razkropil v druge dežele, — mi imamo pa šupeljake.

Iz Postojne 5. sept. [Izv. dop.] Včerajšnja veselica, ktero je naša čitalnica napravila združena s sokolsko podružnico, obnesla se je zaradi neugodnega vremena jako slabo, kajti bila je pod prostim nebom. Menda osnovatelji niso sprevideli, da je o tacem času posebno pri nas vreme jako spremenljivo in da nenkrat nenadoma nastane deževje, če tudi pred eno uro solnce prijazno še sije. Škoda je le za željno pričakovano igro „Kdo ve čemu je to dobro“, ktera je morala zaradi dežja kakor tudi zavolj preglasnega vršanja prestati; škoda, ker so igranje najboljši moči naših diletantov, najtežji naloge bile so v rokah dobroznane izvrstne igralko gospodične R., ki se je že pri nastopu s svojo ljubeznivostjo prikupila. Želeti bi bilo, da bi se ta igra v čitalnici še enkrat predstavljala, ker se iz vsega razvidi, da bi vsacemu jako dopala in ker v čitalnico vendar ne pridejo ljudje, katerim se vhod na vrt brez sile in surovosti skorej ubraniti ne more.

Politični razgled.

Z bojišča se „Politiki“ telegrafira iz Monakovega 7. sept. Iz glavnega kvartirja se poroča, da je cela armada na maršu proti Parizu. — Prve straže ki je že pri Laon-u, da so francoske vasi in kraji povsod ljudi prazni, ter je vse pobegnilo. — Število francoskih prostovoljcev pri Mühlhausnu (na južnem Renu torej Prusom za hrbtom) se zelo množi, ker kmetje prostovoljno pristopajo. — Iz Stuttgarta se istemu listu telegrafira: Bitve pri Sedanu so bile še bolj krvave nego ona pri Wörtu. Povsod se je napadalo z bajonetom, vsaka vas, vsaka meja kjer so Francozje stali in se junaško branili, se je morala z večjo močjo jemati. Regimenti, ki so imeli napadati Francoze so strašno mož izgubili v ognju. Do zdaj Nemci vedo za 45.000 svojih mrtvih, ranjenih in nenajdenih. — Po pariških (nezanesljivih) virih so oblegani Strasburžani

iz mesta planili na nemške oblegovalce in jih pobili 8 do 10.000. — O Napoleonu, ki ga zdaj Prusi imajo, se poroča iz Luksenburga od sedanskih beguncev povedana novost, da bi bil lahko ušel, ko bi bil hotel. Torej najbrž ni šlo prav po poštemem potu, da je Mac-Mahonova armada izdana.

Čehi se ne bodo ni najmenj podali, kakor je videti. Njih list „Politik“ piše 7. sept. jako odločno. Kažoč kako je notranje gujila Napoleonova Francoska sramotno propadla, daje svarilo Avstriji ter jej kliče, naj se iz tega dogodjaja uči. Potem pravi, da je pravo središče vse Cislajtanije Česko kraljestvo, brez kterega se nič ne more delati. Ker ni to kraljestvo zadovoljeno, stoji Avstrija onemogla nasproti odločilnim evropskim dogodkom, ki se ravno zdaj vrše. Ker Čehom ni vse eno, kako bode s Cislajtanijo, zato so poslednji obrok za sporazumljenje postavili in šli v nepostavni deželni zbor. Česka je prva sila v Cislajtaniji, to so tudi na Dunaji razumeli, ter državni zbor na 15. sept. odložili. Pokazalo se bo v tem času, ako hočejo na Dunaji česke tirjatve slišati. Če ne, potem bodo težki, težki nastopki; potem zmaga stranka med deklaranti, ki noče ničesa slišati o porazumljevanji. To dobrega za Cislajtanijo gotovo ne prinese. — Po vsem tem kliče „Pol.“ dunajski vladi, da jej je dana poslednja ponudba, „ultimatum“, naj izbere kar hoče.

Dunajske novine prinašajo besede adrese večine češkega deželnega zbora. Čehi in njimi veliki posestniki se v tej adresi postavljajo popolnoma na stališče znane češke deklaracije. Oni tirjajo popolno samostojnost češkega kraljestva, ki ima samo o sebi določiti. Ako cesar to pravo prizna, potem so pripravljeni v dogovor stopiti s postavnimi poslanci drugih dežel, kako naj se razmere s celo državo uravnajo, da bode močna. Deželnega zbora po sedanji sestavi ne priznajo za postavnega, isto tako državnega zbora ne. — Glede na zdanje evropske razmere so za zdaj pripravljeni v delegacije voliti, a le na ravnost iz deželnega zbora. — Ob enem z adresom pošiljajo cesarju obširno spomenico, ki dokaže, da so njih tirjatve na podlogi prava in pravice. — Čehov torej v državnem zboru ne bode. Ali bode ta vse eno zbral se ali ne? Ali se bode na česke tirjatve obzir jemalo? — Vse to se skaže v nekterih dneh.

Okrožnica francoskega republikanskega ministra zunanjih zadev Jules Favre-a od 6. sept. pravi da je Favre prej odločno branil politiko miru ter da je Nemčiji prosto voljo v uravnavanju njene osode puščati hotel. Opominja dalje, da je kralj pruski izrekel, ka se ne bojuje proti Francoski, nego proti dinastiji Napoleonovi. Napoleon je padel, svobodna Francoska se vzdiguje. „Hoče-li pruski kralj nečastno vojno dalje tirati? Svobodno mu je, odgovornost pred svetom in pred zgodovino na se prevzeti; ako je to izpozivljanje, sprejemamo ga. Mi ne bomo ni péd zemlje niti enega kámena od naših trdnjav odstopili. Sramoten mir bi pomenil le vojno za življenje in smrt, in bi malo časa trpel. Naša korist je korist Evrope. A če ostanemo tudi sami, ne bomo se udali. Mi imamo pogumno armado, dobro preskrbljena utrjena mesta, posebno pa 300.000 bojniki, ki bodo do zadnjega moža stali. Za trdujavami so obsipi, za obsipi barikade. Pariz se lahko tri mesece drži in zmaga; ako pade, pripravljena je francoska dežela, da ga maščuje. To naj Evropa vé. Mi nismo za drugo vladno oblast v roko vzeli. In niti eno minuto bi je ne obdržali, ko bi ne znali, da se ljudstvo v Parizu in po vsem Francoskem udeležuje naših sklepov. Mi hočemo mir, a če ta osodna vojna nadaljuje, bodemo do zadnjega svojo dolžnost storili in jaz imam zaupanje da pravična reč zmaga.“

Razglas ministerstva v uradnem francoskem listu se obrača na francosko armado in pravi: Da se narod reši, treba je, da je samo od sebe odvisen. Revolucija je nepremagljiva, vaše junaštvo brez primere. Mi smo vlada narodne brambe. — Imenovani so novi prefekti; štampelj za časopise je odpravljen, diplomatski poslanci francoski na Dunaji, v Petrogradu in Londonu poklicani od svojih mest.

Zadržanje Rusije nasproti vojni opazujejo poseb-

no zdaj prijatelji in nasprotniki njeni. Rusko časopisje zdaj, ko je Napoleon padel, soglasno simpatizira s Francozi. Temu se tudi vlada ne more ustavljati; to sodimo iz telegrama, ki poroča, da ruska vlada izreka oficijelno: „Rusija je pripravljena pomagati tistim vladam, ki hočejo stalen mir narediti. Vendar ne bode trpela nobene zavire, ki bi se stavila njej nasproti, kader bi dejansko hotela delati začetki.“ — Ako bi torej Prusi hoteli premagano Francosko preveč poteptati, verjetno je, da bo Rusija svoj težek meč na vago vrgla. V tem zmislu se tudi iz Petrograda piše českim „Narodim Listom.“ Ta dopisnik pravi, da so na Ruskem narod in vladni krogi enih misli: ne dopuščati, da bi se od Francoske kaj zemlje odtrgalo. Ko se bode mir delal, bode Rusija govorila. V zadnjem času se naglo orožuje, vojska se dopolnjuje na vojno mero, in sklicano je mnogo reserve. Finlandska trdnjava Vyborg se utrjuje, kakor bi čakala obleganja, enako tudi vse ruske zapadne trdnjave. Počasi pomiče se vojska k granicam pruskim.

Iz Italije se je poročalo, da je general Cadorna že mejo papeževga oblastja prestopil. Do zdaj se to ni potrdilo; narobe pravi oficijelni tetegram, da vlada misli sama to oblastje varovati in red ohraniti. — Ljudstvo pa, posebno republikanci silno pritiskajo, naj se Italija polasti Rima. Po Rimskem in drugod se zaradi tega kažejo resni upori. Prav verjetno je, da se vlada temu pritiskanju ne bode mogla ustavljati, sosebno ker je od francoske republikanske vlade razvezana septemberska konvencija od l. 1864, po kateri je bilo določeno, da je stolno mesto Italije Florenta, in da Italija Rima ne sme polastiti se.

Vlada ameriškanih zedinjenih držav je, kakor francoske republike uradni list poroča, po svojem poslancu priznala francosko republiko. Pismo tega poslanca pravi: „Ljudstvo in vlada ameriškanih zedinjenih držav je z navdušenjem zaslislala razglasitev te republike.“ Pismo spominja dalje starega prijateljstva zedinjenih držav.

Razne stvari.

* (Hrvatsko društvo sv. Jeronima), katero ima tak namen kakor naša družba sv. Mohora, je imelo glavno skupščino 22 avg. Iz poročila je razvidno, da je društvo napredovalo. Od zadnje skupščine je pristopilo 550 udov ter jih ima društvo zdaj čez 1300. V primeri s številom udov našega društva sv. Mohorja, in glede na to, da imajo Hrvatje narodne šole in jih ne tare germanizem, smo mi Slovenci kar se tiče omike prostega naroda pred Hrvati, katerim želimo, da nas kmalu prekose. — Glavnica društva iznaša 16.000 glđ.

* (Oklic Maticinega odbora.) Maticinega opravnega reda 16. §. d) se glasi tako-le: „Odboru je posebna dolžnost skrbeti, da vsak ud dobí diplomu o sprejemu, ako je želi in hoče Matici povrniti stroške, ktere naznani odbor.“ — Znano je, da je blagi, pre-rano umrli g. dr. Lovro Toman sam preskrbel prekrasne diplome in Matici podaril vse tri plošče, v ktere je vrezana. — Da odbor izvé, koliko iztis-kov mu je naročiti, zato razglašá ta-le poziv: Kdor izmed Maticinih udov želi prejeti diplomu, naj se ali neposrednje ali po poverjeniku kmalu oglasi pri tajniku, kteremu naj določno napiše natančen naslov, kateri želi, da se vpiše v diplomu ter mu za vse Maticine stroške priloži petdeset krajcarjev. Iz odbora Maticice slovenske v Ljubljani 5. septembra 1870.

* (Germanizacija). Iz Središča se „Gospodarju“ piše o tamošnji ljudski šoli: O vseh predmetih ne morem obširno povedati, vendar mislim čast. bralcem zadostiti, ako povem, kako se je v šali „šprahlere“ lomilo. Okrajni šolski ogleda napoveduje otrokom (se ve da na prošnjo učitelja) nemški stavek. Ko je ogleda dokončal, prestavlja učitelj z otroci stavek od besede do besede v slovensko. Ker se je pa v prestavi dosti pogrškov nahajalo, reče eden poslušalcev (učitelj), da se ta stavek od besede do besede prestaviti ne da, in s pomočja tega se je v razumljivo slovenščino prestavil.

Zdaj pa pride „šprahlere“, in rodoljubni učitelj D—č stavi vprašanja vse v nemškem jeziku. Otroci so tudi nemško odgovarjali „abändrali“ in „abvandlali“ in poslušavci so se čudili nad učiteljem, kateri je otrokom toliko „šprahlere“ v glavo zabil. Okrajnemu šolskemu ogledu se to čudno zdi ter reče D—ču, naj slovensko izprašuje. Poslušajte Slovenci kaj ta odgovori: Ich habe meistens teie nicht slovenisch. Tako je govoril med Slovenci v slovenski šoli!

* (Celjski Prusi.) Da se je v staroslovenskem mestu Celji vgnedil prusko-nemški duh, to smo imeli že tačas konstatirati, ko so se bilil „ustavoverci“ v klosterski vrt pred Slovenci zaprli in nemškovanje unganjali pod znano prusko zastavo. Zdaj so to v

novič pokazali. Po oglih so nabiti plakati, ki vabijo na neko „liedertafel“ za nemške vojake. — Avstrija je kakor znano — menda tudi c. k. okr. glavarju cel-skemu znano — neutralna. Kdor se za Prusijo navdušuje, ta ni Avstrijec, če je tudi celjski c. kr. birokrat. — Ko so Slovanja hoteli nabirati za ranjene in obubožane avstrijske Bokelje, vlada ni dovolila.

Dunajska borsa 9. septembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	56 fl. 25 kr.
Srebro	123 „ 25 „
Napol	9 „ 91 „

Kaj tacega pa še ni bilo!

Pozor! Varujte se!

Pribrenčal je

v koledarjevi obleki.

Obleka je sešita iz 80 strani in jako pisana, ker ima na sebi zelo lepo narisanih še čez 20 podob. „Čemutako draga obleka?“ bo morda kdo prašal. **Draga?** Nikdar ne, temveč najcenejša roba je, kar se je dobi enako lepe in krasne v „Sloveniji“, kajti — čujte!! — mrčes s kožo in kocinami, in obleko za Vas zato, ker ste Vi in ker se že nekaj časa poznamo, velja — prosim posluh! —

le 30 krajcarjev ali tri desetise,
(s poštnino vred 36 kr.)

tedaj še manj ko bokal dobrega vina. In vendar se hoste smejali vsaj za deset grošev!

Tedaj le po njem, dokler ga je še kaj! Nemčurji in liberaluhi so se ga zelo lotili in v kratkem utegne biti po njem.

Gg.: Klerr in Giontini v Ljubljani, in pa „Brencelj“ sam (Jakob Alševec, vrednik), kateri mu je oče, se bodo v kratkem jokali po njem.

NB. „Brencelj v lažjivi obleki“, stareji brat gori omenjenega mrčesa, izhaja na mesec po dvakrat in velja veliko manj, kakor je vreden, namreč le **2 glđ. 40 kr.** na leto, ali **1 glđ. 20 kr.** na pol leta. Letošnjih števil se še nekaj dobi.

A to naprej povemo: „Glihalo“ se ne bo nič! Proklete grablje! (2)

Zahvala in priporočilo.

Slavnemu občinstvu izreka m očitno hvalo za zupanje, katero sem užival od leta 1866, in priporočam ob enem veliko lepo in vedno frišno zalogo oblačilnega blaga po čudovito nizki ceni.

Janez Vičič,

trgovec na velikem trgu nasproti štirne v Ljubljani. (6)

V četrtek 15. septembra

se bo prostovoljno

licitando prodajalo vino

v Walcher-jevi kleti v dunajski grapi (Wienergraben).

Na prodaj je 50 štartinjakov vina iz 1868 letine, med temf nekoliko štertinov Rieslingerja in Rathen-a. Pogoji so: 10% are, odvoznja s plačilom vred na vsak mesec. (1)

Oznanilo.

Deželna vlada v Tratu je z odlokom dne 4. novembra l. 1869, št. 10751, dovolila **en semenj za živino, les in razno drugo robo na Nabrežini**, kjer je tik velika železniška postaja s taistim imenom; in sicer na

15. dan meseca septembra,

to je tekoče leto na četrtek pred kvaternim tednom.

Podpisani uljudno vabi vse trgovce in kupčevalce, naj blagovolijo obiskati ta semenj, s posebno opombo, da se letos ne bo nobenega davka (štanta) od različnega blaga plačevalo.

Županstvo na Nabrežini 24. junija 1870.

Anton Caharija, župan. (4)

Brez medicin in brez dijete

se zdravijo, oziroma zlajšujejo vse nervozne bolečine s pomočjo

glavno-therapeutičnih aparatov,

edinih, ki res zbujaajo galvanični tok v telesu (nosijo se vedno na telesu) in čijih intenzivnost zadostuje, vodo razdeljevati.

Poroki smo, da ti aparati storé svojo dolžnost in prosimo, naj se ne stavijo v eno vrsto z navadnimi reumatičnimi verigami in enakimi priporočbami, ki so vsemu velikemu kričanju kljubu brezuspešne in nerabljive in na kterih se ne dá dokazati najmanj elektricitete.

Naši aparati, edini rabljivi te vrste, gotovo **takoj odpravijo glavo- in zobobol. najtrdovratnejše kašljanje v eni noči, reumatizmus, želodčni krč, bolečine v telesu, vratu, hrbtu in prsih, bodenje protinsko in druge bolečine v kratkem času.**

Galvano-therapeutični aparati se izdelujejo v treh velikostih, za otroke po 3 tolarje, za odrasčene po 5 tolarjev, in posebno močni za odpravljanje trdovratnih bolečin po 7½ tolarjev. Pošiljamo jih takoj, ako se nam doloži zaznamovana svota. Dopise prosimo frankovane.

Adolf Goldstein & Comp. v Berlinu, Fürstenstrasse 22. [3]